

Stanislav Stolárik

SME JEHO ĽUD

Zamyslenia k 250. výročiu
Rožňavskej diecézy
podľa zastavení krížovej cesty
Ježišovho utrpenia a smrti na kríži

Stanislav Stolárík

SME JEHO ĽUD

Zamyslenia k 250. výročiu
Rožňavskej diecézy
podľa zastavení krížovej cesty
Ježišovho utrpenia a smrti na kríži

2026

© Mons. Stanislav Stolárik, 2026

Textová úprava: Mgr. sr. Mária Červená, FMA

Grafická úprava: ThLic. Ján Kotlarčík

Vydal:

RKC, Biskupstvo Rožňava

Námestie baníkov 20

048 01 Rožňava

PREDSLOV

Zamyslenia podľa zastavení krížovej cesty pri príležitosti 250. výročia založenia našej diecézy začíname slovami žalmu: „Sme jeho ľud a ovce z jeho stáda“ (Ž 100, 3).

Aj keď Boh koná skrze ľudí, čo sa pri zriadení diecézy udialo rozhodnutím panovníčky Márie Terézie – vyčleniť z Ostrihomskej arcidiecézy územie a založiť novú Rožňavskú diecézu, a tento úmysel potvrdil pápež Pius VI. 13. marca 1776, v prvom rade vnímame vznik diecézy ako veľký Boží dar. Preto nech je Pánovi chvála po všetky veky. Božím zámerom bolo a je, aby si Boží ľud diecézy neustále uvedomoval, že je jeho a je povolaný k jednote s ním a medzi sebou navzájom.

V priebehu 250 rokov diecézy iste boli etapy, v ktorých sa vedomie jedného Božieho ľudu darilo prežívať viac, a boli aj etapy, keď toto očakávanie mohlo byť oslabované. Svoju úlohu zohrávali vonkajšie tlaky a okolnosti i vnútorné faktory. Túto skutočnosť môžeme vidieť už na správaní vyvoleného Božieho ľudu Starého zákona. V každej dobe hrozilo a hrozí, že politické a vôbec spoločenské napätie daného obdobia sa preniesie aj na správanie Božieho ľudu. V konečnom dôsledku vnímame, že tento tlak dokáže rozbíjať aj rodiny a rôzne spoločenstvá.

Preto je tak veľmi dôležité si pripomínať: „Sme jeho (Boží) ľud.“ Je to výzva k hrdosti, ale aj k záväzku

rešpektovať Bohom dané pravidlá pre život a podľa nich žiť. Veď „sme ovce z jeho stáda (košiara)“. Dnes už aj kresťan oslabený vo svojej viere, ale povzbudzovaný rozhodovať vo svojom živote takmer o všetkom sám, sa môže cítiť ponížený, ak je prirovnaný k poddajnej a odovzdanej ovci. Je dosť náročné vysvetliť dnešnému človeku biblický význam tohto prirovnania, ktorý mal vo vtedajšom chápaní veľkú hĺbku – potvrdzoval garanciu Božej starostlivosti a ochrany každého v košari pred predátormi. Tu by sme mohli pripomenúť myšlienku sv. Jána Zlatoústeho: *Iba ovciam prisľúbil Boh svoju pomoc a ochranu, vlkom nie!* Možno je to dôležitá odpoveď pre všetkých, ktorí sú pre iných dravými vlkami.

Porozumieť doteraz vysloveným myšlienkam znamená prijať Ježišovo vysvetlenie našej prítomnosti vo svete, rešpektujúc mnohé prirodzené ustanovenia, ale prijať aj to, že nad nami sú tiež Božie pravidlá, čomu svet často nebude rozumieť a bude sa postojú kresťanov vzpierať (porov. Jn 15, 19). Myšlienky z Jánovho evanjelia začínajú zdôraznením potrebného spojenia medzi viničom a ratolesťami (porov. Jn 15, 1-5), inak ratolesti uschnú a sú dobré len na to, aby sa vyhodili a spálili. Kristus je viničom a my, všetci členovia Božieho ľudu, nutne potrebujeme byť s ním zjednotení náležitým duchovným životom, najmä cez pravidelnú modlitbu a účasť na svätej omši, ako aj cez pravidelné prijímanie sviatostí.

Tak nastáva ďalší posun nášho chápania o jednote s Kristom, ktorý sa postaral o to, aby sme aj cez ľudskú komunikáciu mali istotu, že tento vzťah existuje a je živý. Preto Ježiš odovzdal túto moc a pozíciu apoštolovi Petrovi slovami: „A ja ti hovorím: Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi“ (Mt 16, 18-19). Táto moc prešla aj na pápeža Pia VI., ktorý zriadil našu diecézu; táto moc a pozícia prislúcha v plnej miere a kompetencii aj súčasnému pápežovi Levovi XIV.

Už pri vzniku diecézy bol ustanovený na jej čelo nástupca apoštolov – biskup Ján Galgócy, ktorý však zomrel skôr, akoby mohol dôjsť do Rožňavy a zaujať biskupský stolec. Odvtedy pápež, vedený Božou prozreteľnosťou, vždy menoval na biskupský stolec v Rožňave nového nástupcu apoštolov, nového diecézneho biskupa. Za bývalého režimu sa to však nepodarilo, biskupský stolec v Rožňave bol v tom čase osirelý 18 rokov. Rozhodnutím pápeža Františka som bol 21. marca 2015 menovaný za 19. diecézneho biskupa Rožňavskej diecézy. Diecézu som kánonicky prevzal 16. mája 2015, v deň sviatku sv. Jána Nepomuckého, patróna diecézy. Službu som začal v duchu svojho biskupského hesla: „Mocou Ducha Svätého a s Máriou“ s primárnym záujmom o posilnenie vedomia jednoty Božieho ľudu našej diecézy. Bolo ponúknutých veľa iniciatív, ktoré tejto jednote mali

napomôcť a ďakujem všetkým, ktorí k tomu prispeli. Modlím sa aj za tých, ktorí to pochopili inak, i za tých, ktorí neboli ani horúci ani studení (porov. Zjv 3, 15-16).

Zvlášť viditeľným znamením duchovnej jednoty diecézy je od roku 2021 Novéna k Rožňavskej Panne Márii. Jej výnimočnosťou je to, že v každý deň Novény prichádzajú do Rožňavy veriaci z iného dekanátu so svojimi kňazmi, ale tiež, že táto Novéna sa má zároveň sláviť v tom istom čase v každej farnosti diecézy. Je to veľká ponuka prežívať i naplňať slová žalmistu: *Sme jeho (jeden) ľud a ovce z jeho stáda*. A vôbec, všetky iniciatívy materiálneho i duchovného charakteru majú naplňať práve tieto slová. Zjednocovacej sile Novény k Rožňavskej Panne Márii predchádzalo od roku 2015 ustanovenie 16. v mesiaci ako dňa modlitieb za diecézu, na stanovený úmysel a za diecézneho biskupa, čím sa posilňovalo vedomie jednej rodiny Božieho ľudu našej diecézy; a tiež modlitba za terajších i nových kňazov na záver každej svätej omše.

Ale ako bolo v úvode spomenuté, pri oslabení dôležitosti vedomia duchovnej jednoty Božieho ľudu aj veriaci žijúci v tomto svete žijú v pokušení prijímať spôsoby politikov, mocných a mienkotvorných osôb. Jednotlivé zastavenia krížovej cesty ponúkajú zhodnotenie osobného postoja a zapájania sa pri prežívaní a posilňovaní jednoty Božieho ľudu našej diecézy.

Ďakujem za všetkých doterajších „Gedeonovcov“, ktorým napriek utrženým ranám neustále záleží na jednote Božieho ľudu. Ďakujem všetkým, ktorí neustále prosia o svetlo Ducha Svätého, ale aj za nevidiacich nahromadené škodliviny. Nie je totiž jednoduché odlíšiť populizmus od úprimnosti a škodlivinu od zdravého pokrmu. Ono všetko sa ukáže vo svojom čase, najneskôr vo večnosti. Zlé je to, že v duchu zmýšľania tohto sveta aj tí, od ktorých sa to neočakáva, si už z toho nič nerobia. Keď napríklad za každé zbytočné slovo budeme súdení (porov. Mt 12, 36), čo potom za všetko, čo robíme so zlým úmyslom?

Motto diecézneho jubilea: „S vďačnosťou za minulosť – s nádejou pre budúcnosť“ otvára nové možnosti, ktoré chcú posilniť všetko krásne čo tu bolo, aby to prinieslo ovocie novej úrody pre našu diecézu, v našich rodinách a v nových duchovných povolaniach. Práve v rodinách sú zasiaté počiatky slov: „sme jeho ľud“ a z rodín sa to má preniesť všade. Ak bude zdravá a jednotná rodina, bude zdravá a jednotná aj naša spoločnosť a diecéza.

Zdravá rodina ponúka ľahšie porozumieť slovám o Božom ľude ako o jednej rodine a teda aj o diecéze ako o jednej rodine. Pre tých, ktorí nevyrástli v objatí milujúcej rodiny, má byť farnosť i diecéza ponukou prijatia a objatia. V súčasnom vanutí Božieho Ducha v spôsobe synodálnej cesty alebo synodálneho spolu-kráčania si túto hodnotu duchovnej rodiny môžeme ešte lepšie uvedomovať. Zvlášť ak možno kdesi hneď na začiatku dôjde

k správne mu vysvetleniu a pochopeniu toľko opakovaného a odmietaného klerikalizmu. Áno, treba mu správne porozumieť. Viackrát sa s týmto termínom spája takmer neobmedzená moc toho, ktorý stojí na čele cirkevného spoločenstva. Samozrejme, že také chápanie je nesprávne. Ale oveľa menej alebo vôbec sa nehovorí o druhom nesprávnom vysvetľovaní klerikalizmu, a to v tej forme, keď pre riešenie iniciatív či problémov vo farnosti, alebo v diecéze, je reakciou veriacich: nech sa farár o to postará, nech to farár zorganizuje alebo vyrieši.

Pravda je uprostred, ako v každej fungujúcej rodine, v ktorej si je každý vedomý nielen svojich práv a kompetencií, ale aj svojich povinností a zodpovednosti. Tiež to znamená robiť nielen to, čo sa mi práve chce, ale to, čo sa odo mňa očakáva. Každý otec, mama, vysvätený i zasvätený, všetci vzali na seba záväzky svojho stavu, povolania a poslania, a to nielen vo chvíľach, keď im to vyhovuje, či podľa aktuálnej nálady. V týchto súvislostiach treba hovoriť aj čo sa týka krstného a birmovného poslania. Ak to bude platiť a fungovať aj v duchovnej rodine farnosti či diecézy, budú sa stále viac naplňovať slová: *sme jeho (jeden) ľud*. Nebude to život bez skúšok a problémov, ale spoločným úsilím tu bude aj veľa radosti a pokoja.

V tomto duchu, ako jeden Boží ľud, spoločne kráčajme cestou, ktorá je cestou tejto diecézy

v dobrom i v zlom, vždy v plnej dôvere v Božiu ochranu, orodovanie Rožňavskej Panny Márie, sv. Jozefa, sv. Jána Nepomuckého a sv. Neita. Každý sa usilujme o Boží život vo svojom srdci a tak budeme posväcovať našu diecézu, a budeme pre ňu požehnaním – malí i veľkí; chorí i zdraví; intelektuáli i remeselníci; otcovia a mamy, starí rodičia... slovom – všetci budeme požehnaním pre našu diecézu. To sa stane, ak budeme všetci ochotní s láskou slúžiť vo všetkom, čo osoží dobrú diecézu.

V Rožňave 16. februára 2026

✠ Mons. Stanislav Stolárík
rožňavský biskup

ÚVOD

Slová žalmu: „sme jeho ľud a ovce z jeho stáda“ (Ž 100, 3) vystihujú aj pozíciu Božieho ľudu v našej diecéze. Sme jeden Boží ľud, čo je pre nás veľké vyznačenie a hlavne Boží dar. Pri rozjímaní o zastaveniach krížovej cesty by nám nemalo uniknúť, čo narúša, ba až rozbíja jednotu Božieho ľudu a čo ju upevňuje. Keď bol Šavol zasiahnutý Kristovým jasom pri Damašku, započul Ježišovu výčitku: „Šavol, Šavol, prečo ma prenasleduješ?“ (Sk 9, 4). Ježiš v tejto chvíli jasne vysvetlil, že tam, *kde sú dvaja-traja v jeho mene, tam je prítomný on sám* (porov. Mt 18, 20). S koľkou láskou a úctou, ale aj s bážňou pred nesprávnym krokom treba dobre vážiť svoje slová i skutky.

Ale láska a vďaka Ježišovi za jeho utrpenie a smrť na kríži pomôže každému z nás, aby naša modlitba i celý náš život bol neustálou oslavou Božej lásky, ktorá je prítomná aj v jednote Božieho ľudu našej diecézy. Žime a konajme pre spoločné dobro diecézy, aby ľudia okolo nás *videli naše dobré skutky a oslavovali Otca, ktorý je na nebesiach* (porov. Mt 5, 16). Neprestávajme sa modliť za seba navzájom, aby sme vždy žili v jednote s Bohom a medzi sebou.

Ježišova krížová cesta nebola len „naoko“, „akože“, nebola ani „narýchlo“, ani „povrchná“. Nie je ani výplodom umelej inteligencie. Bola naozaj reálna

a so všetkými dôsledkami. Preto nás Ježiš aj natejto krížovej ceste povzbudzuje, aby sme svoj život prežívali pravdivo a reálne, aj keď to nebude vždy jednoduché.

I. ZASTAVENIE

Pán Ježiš je odsúdený na smrť

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš stojí pred Pilátom, za sebou má kričiaci dav, ktorý volá po jeho ukrižovaní.

Ludsky povedané, už Ježišov príchod na zem bol nielen dramatický, ale aj odmietaný – *nemali pre neho miesta...* (porov. Lk 2, 7). Idylka betlehemskej maštaľky je idylkou len na farebných obrázkoch. Realitou bola chladná maštaľ so všetkým, čo k tomu patrí. V nebi síce znel chválospev anjelov: „Sláva Bohu na výsostiach a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle“ (Lk 2, 14), ale narodeného Ježiša najviac hrialo objatie Panny Márie a sv. Jozefa. Radostnú atmosféru jeho príchodu medzi ľuďi iste vytvorili aj jednoduchí pastieri i vznešení mudrci. No zakrátko ho chcel Herodes zabiť.

Taký bol príchod Ježiša Krista medzi nás, ľudí. Teraz stojí pred Pilátom bezmocný a vopred odsúdený na smrť.

Aké boli začiatky vzniku našej diecézy? Koľkí jej fandili a koľkí boli proti nej? Niektoré historické údaje poznáme. Vieme aj to, že v novodobých dejinách sa usilovali o jej zrušenie.

Aký postoj má každý z nás k diecéznemu spoločenstvu jedného Božieho ľudu? Možno sme neboli zvlášť vedení k tomu, aby sme takto položenej otázke dobre porozumeli. Možno sme sa o to ani nezaujímalí, alebo náš záujem potlačili negatívne hlasy okolia. Na začiatku tejto krížovej cesty otvorme svoje srdcia pred Pánom Bohom, aby sme sa necítili ako odsúdený Ježiš, ale ako tí, ktorí chcú byť vďační za dar Rožňavskej diecézy a za to, že môžeme byť jej užitočnými členmi.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

II. ZASTAVENIE

Pán Ježiš berie kríž na svoje plecia

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

„Prišiel do svojho vlastného, a vlastní ho neprijali“ (Jn 1, 11). Tieto slová sa vzťahovali na Pána Ježiša, hoci aj z dejín vyvoleného národa vieme, že pravoverní vyslanci Boha neboli vždy prijatí, ich poslanie bolo tiež krížovou cestou a viacerí pre vernosť Bohu aj prišli o život. Neverní alebo samozvaní šíritelia lichotivých správ to mali vždy

ľahšie a ľudia ich prijímali. K vytriezveniu nedošlo veľakrát ani vtedy, keď takto vedený a oklamáný ľud skončil zle.

Prvý rožňavský biskup Ján Galgócy medzi svojich diecézanov ani nedošiel. Zomrel skôr, ako sa tak mohlo stať. O tom, aké boli osudy ďalších pastierov – biskupov a kňazov – je niečo zachytené, ale iste nie všetko. Všetci boli podľa vzoru svojho Majstra Ježiša vystavení tej istej ponuke – prijať kríž pastierskej služby na svoje ramená. Ich cesta nemusela byť vždy trnistá, aspoň nie v každom úseku života. Ale že prišli aj náročné chvíle ťažkých rozhodnutí a verejných postojov, to je isté. O ich vnútorných motívoch – prečo sa rozhodli tak, ako sa rozhodli, vie dnes iba Boh. Ale každé také rozhodnutie vyvolalo v Božom ľude diecézy a farností reakcie, ktoré sa nemuseli prejaviť len v súhlase a prijatí, ale aj v nevôli, odmietnutí a možno aj v atakoch.

Každý vieme o postojoch k pastierom len v tých časoch, v ktorých žijeme. Dali sme si záležať na tom, aby sme si získali dostatok pravdivých informácií? Alebo svoju úlohu zohrala cielená davová kampaň?

Ďakujme všetkým, ktorí sa aj v takýchto pokušeniach úprimne modlia za svojich terajších i nových pastierov, lebo Boh nám dáva záruku, že skrze nich nás bezpečne prevedie pozemským životom do večnej blaženosti. Lebo sme jeden ľud Rožňavskej diecézy a kráčame spolu do Otcovho

náručia. Ďakujeme aj za všetkých pastierov a laikov, ktorí prijali na seba kríž v hociktorej pozícii a inštitúcii v diecéze. Nezišli z krížovej cesty služby v diecéze za výhodnejšími podmienkami s menšou zodpovednosťou alebo z iného dôvodu. Sám trpiaci Ježiš nech sa odplatí každému hojnou odmenou.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

III. ZASTAVENIE

Pán Ježiš prvý raz padá pod krížom

*Klaníme sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Tým, že Rožňavská diecéza vznikla z veľkej Ostrihomskej arcidiecézy, je len pochopiteľné, že na tomto území už boli vytvorené riadne cirkevné štruktúry a inštitúcie. Či to boli farnosti; kláštory; školy takmer v každej farnosti; nemocničná i charitatívna služba...

Dnes však konštatujeme, že na území Rožňavskej diecézy bolo napríklad niekoľko opátstiev, z ktorých sa zachovalo už iba jedno – opátstvo premonštrátov v Jasove. Prečo ostatné opátstva – asi aj iné predtým činné ustanovizne – zanikli, padli?

Azda pod ťarchou kríža, tak ako Ježiš na krížovej ceste? Niektoré príčiny mohli byť vonkajšie: strata zabezpečenia, vlny protestantizmu, klesajúci počet

kandidátov na duchovné povolanie. Ale príčiny mohli byť aj vnútorné, ktoré sa dajú pomenovať ako oslabenie duchovného života. Je však zaujímavé, že príčinou oslabenia duchovného života mohlo byť nadmerné materiálne zabezpečenie, čoho následkom bolo zanechanie dôležitých duchovných praktík.

Jednoznačne sa o „pádoch“ zaniknutých opátstiev nevieme vyjadriť, ale aj spomenuté možné príčiny môžu i majú byť pre nás v každej dobe určitou výstrahou. Patrím ešte ku generácii (a je nás ešte veľa), keď sme pre zachovanie a rozvíjanie viery museli s námahou odolávať tlaku ateizujúceho prostredia. Oslabená viera v toľkých rodinách je dnes zapríčinená nielen tým, že treba odchádzať za prácou, ale často pre vyššie materiálne zabezpečenie. A to tiež oslabuje v človeku záujem o duchovné hodnoty, čo najviac vidíme na rozbitých rodinách a strate záujmu o vieru už u mladých.

Oslobodiť sa od týchto pokušení je nádejou pre budúcnosť, že je možné znova vstať a otvoriť svoje srdce Kristovi. Veľkou pomocou je opäť si uvedomiť, že nikto nie je odsúdený byť sám, lebo v diecéze máme tvoriť spoločenstvo jedného Božieho ľudu.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

IV. ZASTAVENIE

Pán Ježiš sa stretáva so svojou matkou

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Javí sa, že mariánska úcta v Rožňavskej diecéze zapustila hlboké korene. Je tu veľa mariánskych chrámov a praktizujú sa mariánske pobožnosti. Výnimočným je „mariánsky trojuholník“: Rožňava – Bôrka – Úhorná, kde sa prejavuje živá mariánska úcta cez 200 rokov. Bolo by dobré, keby sa táto úcta aj naďalej posilňovala napríklad aj cez Fatimské soboty. Aj v týchto zmenených časoch veľa závisí od aktívnych kňazov a aktívnych mariánskych ctiteľov – laikov.

Pri tomto zastavení zvlášť zdôrazníme úctu k Rožňavskej Panne Márii, ktorú zasiali v diecéze začiatkom 18. storočia tu pôsobiaci jezuiti. K mariánskej úcte viedli veriacich ako k záchrane pred šíriacim sa morom, ktorý ničil životy ľudí v Rožňave a v okolí. Sila mariánskej úcty bola v Rožňave posilnená v roku 2014, kedy došlo k vytvoreniu duchovnej jednoty našej katedrály s rímskou bazilikou Santa Maria Maggiore, čím je možné v katedrále získavať úplné odpustky v stanovené dni a za stanovených podmienok.

Úcta k Panne Márii sa mimoriadne prejavila aj zasvätením diecézy Nepoškvrnenému Srdcu Panny Márie 14. októbra 2017 v Rožňave, ktoré sa odvtedy

niekoľkokrát opakovalo, aj keď nie takým slávnostným spôsobom.

V roku 2021 začala už známa Novéna k Rožňavskej Panne Márii slávená v katedrále, ale aj vo všetkých farnostiach diecézy v tom istom čase. Lepšie prežívanie vedomia jedného Božieho ľudu zjednoteného počas Novény v spoločnej modlitbe sa ani nedá predstaviť. Vďaka patrí všetkým kňazom a veriacim, ktorí to takto chápu a činia. Vďaka treba vysloviť všetkým kňazom, ktorí počas covidu, zvlášť v roku 2020 chodili po svojich farnostiach s Eucharistiou a obrazom Rožňavskej Panny Márie a vyprosovali zastavenie pandémie. Vďaka patrí i tým kňazom, ktorí boli ochotní ísť aj pod nebezpečenstvom nákazy k umierajúcim do nemocníc. Vďaka patrí aj všetkým laikom, lekárom i celému zdravotníckemu personálu, ktorý pomáhal chorým v tak náročných chvíľach. Ďakujeme aj všetkým tým, ktorí svojimi skutkami lásky poslúžili chorým blízkosťou aspoň cez telefón, prinesením nákupu, modlitbou za chorých, za obeť covidu a inými skutkami vnuknutými láskou.

Mariánska úcta je pre nás všetkých veľkou nádejou voči šíriacej sa pandémie ľahostajnosti vo viere, ale aj nádejou obnovennej viery v našej diecéze. Rožňavská Panna Mária, oroduj za nás, tvoj mocný príhovor zachráni nás!

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

V. ZASTAVENIE

Šimon Cyrenejský pomáha Pánu Ježišovi niešť kríž

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ježiš stál pred Pilátom sám a opustený. Aj krížovú cestu si musel vytrpieť sám. Ale Boh vždy pozýva k svojmu dielu aj ľudí často slabých, krehkých, ba aj nechotných, lebo aj takých chce zapojiť do svojho plánu. Presne tak, ako zapojil do svojej krížovej cesty nič netušiaceho Šimona z Cyrény.

O koľko viac nám treba ďakovať za všetkých, ktorí v našej diecéze akokoľvek napomáhali pri budovaní Božieho kráľovstva – v jednote spoločenstva podľa slov žalmu: „Sme jeho ľud a ovce z jeho stáda“ (Ž 100, 3).

Možno si to títo ľudia ani neuvedomovali, ale tak rástlo spoločné – Božie dielo v jednotlivých farnostiach i v celej diecéze. Boli to a aj v našom čase to sú kostolníci, organisti, ale aj všetci tí, ktorí napomáhajú duchovným aktivitám – dobrodinci prispievajúci vzácnymi darmi modlitby, obety, prácou vlastných rúk, ponúknutím svojich schopností, materiálnou pomocou pre potreby svojich farností, diecézy... ale aj tí, ktorí prejavili čestnú zodpovednosť za materiálne dobrá vo farnostiach i v diecéze. Možno to niekedy bolo ozajstné nesenie kríža spolu s Pánom Ježišom pod „štipľavými“ pohľadmi aj ľudí z farností.

Pre tých všetkých, často ľuďom neznámych pomocníkov, ale Bohu dobre známych, môže byť príkladom i orodovníkom sv. Neit, ktorého ostatky máme v našej katedrále od roku 1836. Môžeme povedať, že tento ľuďmi možno zabudnutý svätec dokazuje, že Boh pamätá na každého, aj keby už uplynulo veľa storočí. A hlavné je, že ani jeden taký verný služobník sa nikdy nestratí pre večnosť. Aj keby bol len *nad málom verný, dostane večnú odmenu* (porov. Mt 25, 21). Ešte viac to platí o mučeníkovi sv. Neitovi, ktorého dnes prosme o dar vytrvať vo vernom nasledovaní Krista aj pri konaní takých skutkov, ktoré sú „neviditeľné“ iným, ale vyprosujú veľa milostí pre diecézu. Sú to najmä naši chorí, ale i ďalší, v tichu konajúci svoje skutky a obety pre spoločné dobro Božieho ľudu.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

VI. ZASTAVENIE

Veronika podáva Pánu Ježišovi šatku

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš vtlačil svoju tvár nielen do Veronikinej šatky, on chce svoju tvár vtlačiť i do každého prostredia na celom svete. Teda chcel a chce tak robiť aj v našej diecéze.

Ak sme spomenuli zaniknuté opátstva na území diecézy, tým jedným dychom chceme ďakovať za všetkých diecéznych i rehoľných kňazov, ktorí tu vykonávali svoju službu. Ďakovať nám treba za všetky komunity zasväteného života, mužské i ženské, ktoré svojimi charizmami vtlačali Kristovu tvár do srdca tu žijúcich ľudí. Boli to aj veľké zástupy laických svedkov viery, ktorí odovzdávali vieru vo svojich rodinách i v celom prostredí svojho pôsobenia. Možno neboli vyzdvihovaní, ale predsa boli tou *štipkou soli* a potrebným *svetielkom* (porov. Mt 5, 13-14), čím prispievali k tomu, aby bol Ježiš v našej diecéze živý a viditeľný.

Veľké ničenie takto vybudovaného obrazu Krista začalo nástupom komunistov v našej krajine, keď boli likvidované kláštory, cirkevné školy i ďalšie cirkevné inštitúcie a aktivity. Tak bol v Rožňave zlikvidovaný aj kňazský seminár, čím len narástli oprávnené obavy, či bude v budúcnosti potrebný počet kňazov.

A tu sa odhaľuje dôležitá a svetlá časť histórie Rožňavskej diecézy, ktorá síce nevyriešila úplne tento problém, ale práve v Rožňave boli urobené prvé kroky „podzemnej Cirkvi“, keď biskup Róbert Pobožný začal tajne vysviacať kňazov a jedného z nich – Pavla Hnilicu aj za biskupa. Z vysväteného kňaza Jána Chryzostoma Korca sa neskôr stal kardinál.

Aj také boli a sú odtlačky Kristovej tváre na duchovnom ručníku Rožňavskej diecézy. Práve

preto si máme uvedomovať, ako máme byť veľmi „vd’ачní za minulosť“ .

Za také odtlačky či stopy viery možno považovať aj všetky pútnické miesta širšieho či lokálneho významu. Zo všetkých spomeňme Rudník a Divín, kde sa veľkej úcte stále tešia svätí Joachim a Anna. A ďakujme všetkým, ktorí udržujú alebo obnovujú tieto púte na lokálnej úrovni.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

VII. ZASTAVENIE

Pán Ježiš druhý raz padá pod krížom

*Klaniam sa ti, Kriste, a dobrorečím ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ježiš druhýkrát padol pod krížom, a tak sa stotožnil so všetkými, ktorí vo svojom živote zlyhali a padli nielen jedenkrát. Za to sme vd’ачní aj my, kňazi, ktorí sme si v Jubilejnom roku nádeje 2025 dvakrát spoločne a verejne kľakli pred Pánom a odprosovali ho za svoje hriechy, pády, zlyhania a previnenia. A každý z nás je povolaný, aby vedomie vlastných zlyhaní v sebe neudusil. Previnenia mohli byť aj veľké a ťažké, ale nezabudnime ani na zanedbanie ponúknutých možností vo svojej službe, čo vo vyznaní aj na začiatku každej svätej omše poznáme ako zanedbanie dobrého. Môže ísť aj o nezodpovedný postoj voči tomu, čo nám bolo

zverené, čo sa zase zvykne pomenovať aj ako alibizmus. Pán Ježiš nám povedal jasne: „Keď urobíte všetko, čo sa vám prikázalo, povedzte: Sme neužitoční sluhovia; urobili sme, čo sme boli povinní urobiť“ (Lk 17, 10).

Ak nás Ježiš nazval *svojimi priateľmi* (porov. Jn 15, 14), to neznamená, že od nás prestal očakávať oveľa viac ako iba splnenie povinností, lebo za tým pridáva: „Ak robíte, čo vám prikazujem“ (Jn 15, 14). A jeho prikázanie poznáme: „Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás. Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí život za svojich priateľov“ (Jn, 15, 12-13).

Pády a zlyhania nech nás vedú k hlbkej pokore pred Pánom, ale aj k presvedčeniu, „kto si myslí, že stojí, nech si dáva pozor, aby nepadol“ (1Kor 10, 12).

Všetci vysvätení i zasvätení dajme celému Božiemu ľudu príklad úprimnej ľútosti za vlastné zlyhania a hriechy, ale aj s ochotou konať náležité pokánie. Len vtedy sa v zjednotenom Božom ľude zrodí opravdivá nádej pre budúcnosť.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

VIII. ZASTAVENIE

Pán Ježiš napomína plačúce ženy

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim krížom vykúpil svet.

„Dcéry jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi“ (Lk 23, 28). Znovu jedny z Ježišových slov, ktoré sa pre rozľútosťnené ženy javia ako tvrdé. Ježiš nechce byť v žiadnom prípade tvrdý voči plačúcim ženám, ale chce, aby bol problém pomenovaný presne. Ktovie koľko synov týchto plačúcich matiek sa priamo pričiniť o Ježišovo utrpenie.

Na druhej strane, nad koľkými nezriadenosťami, pokiaľ sa nás to osobne nedotýka, sa už nevyroní ani slza. Je otupené vedomie i svedomie pre pravdu a spravodlivú nápravu. Ježiš svojím postojom dal jasne najavo, že sa neuchyľuje k sladkým a úlisným slovám, alebo k rečiam poza chrbát, lebo ich neschvaľuje. Je za priamu reč, ktorú treba podať správnym spôsobom a v pravej chvíli, lebo falošné slová narobia ešte viac škody. Nie je dobré, ak niekomu ide len o to, zapáčiť sa a byť sympatický za každú cenu. Ježišov postoj je aj v tomto ohľade stále jasný a platný. Ak sa dívame „s vďačnosťou na minulosť“ v našej diecéze, nemá to byť len nostalgické spomínanie – ale má to byť výzva pokračovať vo všetkom dobrom a vyhýbať sa a neopakovať chyby minulosti.

A možno práve tu sa otvára otázka: Čo konkrétne robíme, každý jeden v tej situácii, akú aktuálne prežívame v diecéze? Je tu dosť vonkajších faktorov, ktoré azda rýchlo nezmeníme. Ale ak vidíme prázdnejšie kostoly je to iba preto, že ľudia odtiaľ odišli za prácou? Nie je to aj preto, že im z domu nebolo odovzdané svedectvo živej viery? Ani tu, keď sa riešenie javí ako nedostupné, nerezigujeme, ale pozdvihneme svoj zrak k Panne Márii v Úhornej. Spomína sa, že tam niektorí získali znova svoj stratený zrak, duchovný i telesný. Plačúce mamy, posielajte tam svoje deti, možno aj tie, ktoré tam v roku 2016 vyniesli obraz Rožňavskej Panny Márie, ktorý predtým prešiel dekanátnymi stretnutiami mládeže v diecéze. Slávia sa tam Fatimské soboty od mája do októbra. Začali tam aj stretnutia mužov a otcov.

Áno, dostať sa tam je náročnejšie, ale Panna Mária v Úhornej čaká na každého, aby utrela boľavé slzy a vyprosila pomoc u svojho Syna. V diecéznej jednote Božieho ľudu nás predsa nenechá bez pomoci.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

IX. ZASTAVENIE

Pán Ježiš tretí raz padá pod krížom

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim krížom vykúpil svet.

V Ježišovom treťom páde pod krížom sa zjednocujú všetky viditeľné i nepostrehnuteľné pády konkrétnych ľudí. Ak sme sa predtým zamerali na pády z ľudskej slabosti, treba hovoriť aj o tých pádoch, ktoré vznikajú z posilňovanej pýchy v srdci človeka, ktoré sa konajú naschvál a často aj dosť premyslene. Nielenže narúšajú jednotu Božieho ľudu, ale sú proti nej.

Jednota jedného Božieho ľudu v diecéze pozýva všetkých svojich členov, aby dary, ktoré nemajú sami od seba, aj keď ich vlastnou usilovnosťou rozvinuli, využívali pre spoločné dobro všetkých. Lenže rastúca pýcha v človeku, pochádzajúca od Zlého, volá po osobnom vyniknutí, tak ako to denno-denne vidíme v takmer všetkých oblastiach života. Nepodceňujme silný vplyv Zlého, ktorý je *otcom lži* (porov. Jn 8, 44), a neustále pokúša poddajných, aby rozbíjali jednotu jedného Božieho ľudu ako zvonka, tak aj zvnútra. Iste je jeho dielom pravidlo uplatňované Rimanmi: „divide et impera“ – „rozdeľ a panuj“.

Tento pád do područia Zlého je často nepostrehnuteľný každému, ba neraz sa javí ako čosi v prospech spoločného dobra. Možno práve preto je vhodné pripomenúť, ako nás oslovuje

Božie slovo: „Chcem si teraz nakloniť ľuďí alebo Boha? Alebo sa usilujem páčiť sa ľuďom? Keby som sa ešte chcel páčiť ľuďom, nebol by som Kristovým služobníkom“ (Gal 1, 10). „Vylúčia vás zo synagóg, ba prichádza hodina, keď sa každý, kto vás zabije, bude nazdávať, že tým slúži Bohu. A budú to robiť preto, že nepoznali Otca ani mňa“ (Jn 16, 2-3).

Ak človek podľahne falošnému presvedčeniu, že jeho skutky nie sú škodlivé, potom aj jeho pozvanie k spoločnému riešeniu vecí je vyhlásené za prejav nepriateľstva, len aby sa realizovali osobné ambície. A tak spomeňme ďalšiu skúsenosť Ríma: Nejednota zničila i najväčšie diela a ríše. Ale dodajme: Môže oslabiť i zničiť na čas aj Božie dielo. Diabol to vie a preto mu záleží na tom, aby tí, ktorí mu takto padli do područia, z neho nepovstali a ďalej škodili. Ježiš má však moc pozdvihnúť i takto padlých a znova ich začleniť ako živé články do jedného Božieho ľudu. Aj pre takto padlých je nádej pre budúcnosť pravdivo živá.

Ježišu, ďakujeme Ti, dôverujeme Ti!

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

X. ZASTAVENIE

Pána Ježiša vyzliekajú zo šiat

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojim krížom vykúpil svet.

Zvliekať zo šiat znamená postupne odhaľovať nahotu človeka. Dnes už odhaľovanie nemusí byť bolestivé, ale dokonca finančne zaujímavé. Ježišovi však so strhávaním šiat strhávali aj zaschnuté chrasty po ranách, čím bolesť neustále rástla, keďže rany siahali hlboko pod kožu.

Patrón našej diecézy – sv. Ján Nepomucký žijúci v 14. storočí – nechcel prezradiť kráľovi Václavovi IV. spovedné tajomstvo, ani sa postaviť na jeho stranu proti svojmu biskupovi. Kráľ zaslepený mocou sa znížil k pomste a zvlášť na Nepomuckom, ktorý bol kruto mučený. Horiacou fakľou pálili aj jeho obnažené telo, keď tak urobil aj sám kráľ. Mučenie ešte pokračovalo až bol Ján napokon utopený vo Vltave. Zostať verný po tak krutom mučení zasluhuje našu úctu a obdiv.

Ako je potrebné odhaliť Jánov hrdinský postoj, ako i hrdinstvo množstva vyznávačov a mučeníkov, ktorí unikli aj v našej diecéze ľudskej vd'ačnosti. A možno sú za hrdinov považovaní tí, ktorí takí neboli. Ale pred Bohom budú odhalené všetky, aj tie najskrytejšie veci. Ešte len to môže byť opravdivá bolesť; a len prosme, aby nebola večná. Všade je

veľa klamstiev, ktoré sa vyhlasujú za pravdu. Nevyhlasuje aj niekto z nás niektoré klamstvo za pravdu?

Pamätajte na to zvlášť pri sv. spovedi, aby sme nikdy úmyselne nezatajili niektorý hriech, lebo aj tak ho neukryjeme pred Bohom. Nebuďme ako pacient, ktorý vybehne z ordinácie ako veľký hrdina, lebo pred lekárom priznal len jednu chorobu a tri zatajil. Treba sa pýtať: Komu to uškodilo?

Pri príprave na sv. spoveď prosme sv. Jána Nepomuckého o jeho pomoc, aby sme pred Bohom odhalili v úprimnosti celú svoju dušu.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

XI. ZASTAVENIE

Pána Ježiša pribíjajú na kríž

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Ak sa znova dívame s vďačnosťou za minulosť našej diecézy a v niektorých obdobiach vidíme veľa utrpenia, ktoré museli uniesť naši predkovia, možno našou vďačnosťou je, že sme vtedy nežili. Ktorí sme však museli čeliť obdobiu covidu a sme tu, tak naša vďačnosť je už celkom iná. Keď vyslovujeme druhú

časť nášho motta „s nádejou pre budúcnosť“, ktovie, či nie je našou najväčšou túžbou, aby nás už v budúcnosti nestretol nijaký kríž.

Prianie je možno podopreté skúsenosťou z náročných chvíľ v živote, ale možno je formulované aj terajším životným štýlom ľahkých a rýchlych rozhodnutí, často aj nie veľmi zodpovedných. A to aj bez ohľadu na to, či sa nezodpovedné rozhodnutie urobí v osobnom živote alebo pri zverených úlohách. Niektorí ste už možno zistili, že vás to skôr-neskôr dobehlo, ale stane sa aj to, že to, čo je našou terajšou zodpovednosťou, bude musieť riešiť niekto po nás!

Ale načo sa teraz zafažovať, povedia niektorí, predsa sa hovorí: „už len nejako bude“, alebo „po nás potopa“. Vziať na seba zodpovednosť znamená vziať na seba kríž. Lebo nestačí urobiť jedno zodpovedné rozhodnutie. Zodpovedne treba žiť celý život aj s dôsledkami za rozhodnutia a to vyvoláva strach.

Ale kríž sa nám v živote priblíži, či chceme alebo nie. Možno budeme naň aj my priam pribiť – ako Ježiš. Rozhodujúce bude, či sa rozhodneme v živote pre kríž s Kristom alebo bez Krista. Dívajúc sa „s nádejou pre budúcnosť“ v našej diecéze voláme: „Križ je znakom spásy... Kristom nesený z lásky, krvou zmáčaný za nás“.

Nech v každej domácnosti v našej diecéze je kríž na čestnom mieste a nech je to prejav našej vďaky zanaše vykúpenie aj za dar diecézy. Ak svoje dôležité rozhodnutia budeme robiť pod krížom a v znamení kríža, naše rozhodnutia budú vždy zodpovedné.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

XII. ZASTAVENIE

Pán Ježiš na kríži zomiera

*Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Znova chceme hovoriť o nádeji pre budúcnosť a dívame sa na Krista už nielen pribitého na kríž, ale už aj utýraného k smrti na kríži. A znova sa pýtame: Takto cez kríž chceme mať nádej pre budúcnosť? Sv. Pavol, apoštol národov, adresoval veriacim, kam prišiel: „Rozhodol som sa, že nechcem medzi vami vedieť nič iné, iba Ježiša Krista, a to ukrižovaného“ (1Kor 2, 2). Bez ukrižovaného Krista v nás nemôže byť a zosilnieť opravdivá nádej pre budúcnosť. Tak to zažil napríklad cisár Konštantín, ktorý pred rozhodujúcou bitkou dostáva znamenie kríža na nebi a zaznieva hlas: „V tomto znamení zvíťazíš.“ Tak sa i stalo, ale nebolo treba už ani bojovať?

O život už neprišiel ani jeden vojak? Kdežeby, víťazstvo stálo veľa obetí i životov.

Ani naša nádej sa nezrodí a nerozvinie sama od seba. Je treba obnoviť a posilniť život modlitby, účasť na svätých omšiach, sviatostný život... pre vysvätených a zasvätených to znamená prijať všetko, čo učí Cirkev o jednote diecézy okolo svojho biskupa. Pôjde to však len vtedy, ak motiváciou bude presne to, čo priviedlo Ježiša na kríž – láska. Ježiš nás miloval až po drevo kríža a nám všetkým odkázal: *Milujte sa navzájom, ako som ja miloval vás* (porov. Jn 15, 12). Kto bude Ježišove slová považovať aj naďalej za frázu, spôsobí, že jednota Božieho ľudu sa úplne neobnoví a neposilní a aj naďalej bude mať svoje trhliny. Ale raz bude potrebné aj z toho vydať pred Bohom účet.

Spomínam si na mamu, ktorá padajúc od únavy, predsa nepoľavila v službe svojej rodine. Keď som sa jej opýtal, kde berie silu, odpovedala: „Predsa ja svoju rodinu milujem.“ Ďakujeme za všetky takéto mamy i otcov, ktorí svoje skutky lásky čerpajú z lásky Ježiša milujúceho až tak, že za nás zomrel na kríži. Ďakujeme za všetkých vysvätených a zasvätených, ktorí milujú diecézu, v ktorej pôsobia, lebo tak dávajú príklad aj svojim farníkom a členom i sympatizantom spoločenstiev.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

XIII. ZASTAVENIE

Pána Ježiša snímajú z kríža a kladú do lona jeho matky

Klaniam sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Ježiš je mŕtvy a ešte stále pribitý na kríži. Nastala zaujímavá situácia: jedni sa rozišli, lebo dosiahli svoj cieľ: zbavili sa Ježiša. Druhí sa rozutekali, lebo prišli o Ježiša. Zopár verných zostalo s Ježišovou matkou Máriou, aby s láskou a úctou sňali jeho telo a dôstojne ho pochovali. Učeníci bežiaci do Emauz svoj útek zdôvodnili takto: „A my sme dúfali, že on vykúpi Izrael“ (Lk 24, 21). Oni boli svedkami tejto udalosti po prvýkrát, takže ich trocha môžeme aj pochopiť.

Ale odvtedy sa úteky ľudí od Ježiša zopakovali veľakrát a znova z toho istého dôvodu: My sme mali svoje predstavy a očakávania, a nenaplnili sa. Možno utekajúci z košiara Božieho ľudu nebudú viniť priamo Ježiša, ale napr. kňaza, zasvätenú osobu, niekoho z rodiny alebo farnosti. Ale, čo keď Boh plánuje ich návrat tak ako u učeníkov na ceste do Emauz? Čo keď majú nájsť cestu návratu práve cez toho, pre ktorého utekajú? Čo ak sa to má udiť aj v prípadoch, keď sa niekto vyhovára, že narušil jednotu Božieho ľudu kvôli konkrétnemu človekovi, no Boh chce zutekaného vrátiť do spoločného košiara práve cez toho človeka?

Bude treba naozaj veľa pokory a vzájomnej modlitby, aby sa prekonalo všetko, čo stojí v ceste návratu. Pamätajme však aj na večný návrat do Domu Otca. Neustále v sebe vzbudzujme túžbu spočinúť v objatí Panny Márie, ako to malo byť pri našom narodení, tak aj počas nášho života, aj v hodine našej smrti. To si môžeme zvlášť pripomínať i vyprosovať na pútnickom mieste Karmelskej (Škapuliarskej) Panny Márie v Bôrke. Panna Mária, Patrónka Karmelu, odpovedala v zjavení anglickému karmelitánovi – generálnemu predstavenému rádu, sv. Šimonovi Stockovi. V ruke držala škapuliar a ubezpečovala ho: „Toto je privilegium pre teba a pre tvojich; každý, kto zomrie s týmto škapuliarom, bude zachránený.“ A dodajme, keďže zachránený bude raz prijatý do raja, bude prijatý do večného spoločenstva Božieho ľudu.

Veľa sa za seba modlievajte, aby sme teraz i na veky patrili do košiara jediného Pastiera a nakoniec sa všetci stretli v jedinom Dome Otca.

*Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.
Aj nad dušami v očistci.*

XIV. ZASTAVENIE

Pána Ježiša pochovávajú

Klaniame sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.

Lebo si svojím krížom vykúpil svet.

Možno to vyznie v dnešnom svete paradoxne, ale keď budeme mať pred sebou neustále Ježišov i svoj hrob, náš život bude oveľa zodpovednejší, ale aj radostnejší. Otvára sa nám šanca stále viac rozumieť slovám: „Boh je láska; a kto ostáva v láske, ostáva v Bohu a Boh ostáva v ňom“ (1Jn 4, 16). ako aj Ježišovým slovám: „Až budem vyzdvihnutý od zeme, všetkých pritiahnem k sebe“ (Jn 12, 32). Lebo nášmu pohľadu na hrob predchádza pohľad na Ježišov kríž, z ktorého tak veľmi vane Božia láska, ale aj Božia príťažlivosť. V tej chvíli je na nás, ako zareagujeme aj na opakovanú vetu sv. Jána Pavla II.: „Čas uteká, večnosť čaká.“ Ak sa pri týchto slovách nebudeme dívať na Kristov kríž, budeme sa možno naďalej správať podľa ľudí tohto sveta: budeme realizovať iba svoje ambície, hoc aj za cenu mnohých nečestností, pretože vidíme, že sa dá vykľučkovať aj pred ľudskou spravodlivosťou. A tak môžeme žiť v presvedčení, že nebude problém svoje nečestné správanie obhájiť aj pred Božou spravodlivosťou.

Ak sa však pri pohľade na hrob dívame aj na kríž, uvedomíme si, ako nás Boh veľmi miluje a povzbudzuje nás nie k tomu, aby sme zutekali z tohto sveta, ale aby sme všetko to „haraburdie“

pominuteľnosti pochovali a svedčili v tomto svete o nepominuteľnej Božej láske, ktorá je v nás a chceme sa s ňou deliť s inými ľuďmi.

Možno je to dosť vysoký ideál, ale pamätajte, že Ježiš zaň zaplatil najvyššiu cenu – svoje utrpenie a smrť na kríži. Čím viac bude platiť o členoch Božieho ľudu: „Hľa, ako sa milujú“, tým viac bude silnieť i jeho jednota. Lebo ten, ktorý za nás z lásky zomrel na kríži, „bol naozaj Boží Syn“ (Mk 15, 39).

Ukrižovaný Ježišu, zmiluj sa nad nami.

Aj nad dušami v očistci.

ZÁVER

*Klaniam sa ti, Kriste, a dobrorečíme ti.
Lebo si svojím krížom vykúpil svet.*

Pre každé spoločenstvo Cirkvi, bez rozdielu počtu členov a veľkosti územia, teda diecézy, farnosti, komunity, ale aj každej rodiny – je vzácnym dar jednoty. Je to aj potvrdenie Božej prítomnosti, „lebo kde sú dvaja alebo traja zhromaždení v mojom mene, tam som ja medzi nimi“ (Mt 18, 20). Kde je rozdelenie, tam je viditeľný vplyv Zlého cez ambície jednotlivcov alebo nejakých skupín. Iným potvrdzujúcim znakom Božej prítomnosti je napĺňanie slov Pána Ježiša: „Kto vás počúva, mňa počúva“ (Lk 10, 16). To platí cez apoštolskú postupnosť v jednote so Svätým Otcom. To je cesta, ktorou sa bude napĺňať Ježišova prosebná modlitba: „Aby všetci boli jedno ako ty, Otče, vo mne a ja v tebe, aby aj oni boli v nás jedno, aby svet uveril, že si ma ty poslal“ (Jn 17, 21), k čomu sa dá doplniť len jedno, že to platí v prvom rade pre tých, ktorí sa na Ježiša odvolávajú.

A tak plne dôverujeme Ježišovým slovám: „Ja som premohol svet!“ (Jn 16, 33) a: „Ja som vzkriesenie a život“ (Jn 11, 25). V týchto slovách je zdôraznené nielen Kristovo konečné víťazstvo, ale aj jeho láska k Otcovi a k nám ľuďom, potvrdená jeho obetou na kríži. Len láska a obeta zachráni svet a napomôžu jednote ľudí.

Nech sa naplní jednota jedného Božieho ľudu našej diecézy aj na mocný príhovor Rožňavskej Panny Márie a sv. Jozefa. A tiež na príhovor sv. Jána Nepomuckého a sv. Neita, ktorí pre vernosť apoštolskej jednoty veriaceho ľudu obetovali aj svoje životy. S vďačnosťou za minulosť – s nádejou pre budúcnosť spoločne prosíme za dar jednoty Božieho ľudu našej diecézy skrze Krista nášho Pána. Amen.

DOSLOV

„Hľa, dnes som predložil pred teba život i šťastie a smrť i nešťastie a prikazujem ti, aby si miloval Pána, svojho Boha, kráčal po jeho cestách a zachovával jeho príkazy, ustanovenia a nariadenia. Potom budeš žiť a rozmnožíš sa – a Pán, tvoj Boh, ťa bude žehnať v krajine, do ktorej sa uberáš, aby si ju prevzal do vlastníctva. Ale ak sa tvoje srdce odvráti, ak nebudeš poslúchať a dáš sa zviest' a budeš sa klaňať iným bohom a uctievať ich, tak ti dnes oznamujem, že naisto zahynieš a nepobudneš dlho v krajine, do ktorej po prechode cez Jordán vojdeš, aby si ju zaujal. Za svedkov proti vám volám nebo i zem: Predložil som vám život i smrť, požehnanie i kliatbu! Vyvoľ si život, aby si zostal nažive ty aj tvoje potomstvo, keď budeš milovať Pána, svojho Boha, a poslušne a verne sa vinúť k nemu; lebo pre teba to znamená život“ (Dt 30, 15-20).

Mojžišove slová sú vlastne adresované každému spoločenstvu Božieho ľudu v hociktorej dobe. Sú stále platnou výzvou k rešpektovaniu a zachovávaníu všetkého, čo Boh ustanovil. Zároveň však v sebe obsahujú aj prísľub hojného Božieho požehnania pre všetkých, ktorí sa tieto ustanovenia budú usilovať plniť. Náročnosť plnenia Božích požiadaviek môže byť v určitých chvíľach spojená s tým, čo sme mohli prežívať s Ježišom na jeho krížovej ceste. Pamätajme však, že na našej krížovej ceste života nás vždy sprevádza Ježiš. Aj

keď vyvolený národ prechádzal rôznymi skúškami, Boh im vždy pripomenul: ja som s vami, ja vás sprevádzam, ja, váš Boh, som vás vždy sprevádzal.

Dôvodom stálej Božej blízkosti pri jeho ľuďoch bola Božia láska. Ten istý dôvod je veľmi zreteľný aj na Ježišovej krížovej ceste. Všetko utrpenie a smrť prijal z lásky k nám a za naše vykúpenie. Tá istá sila chce pomáhať aj nám pri nesení našich krížov: láska. Jedine láska k Bohu a k blízkym nám pomôže prijať a uniesť svoj životný kríž alebo pomáhať niesť kríž iným ľuďom.

Ako povedal sv. Ján Pavol II.: „Láska bez kríža neexistuje, ale kríž bez lásky neunesieme.“ Je to láska, ktorá formuje srdce človeka, – ako sme sa modlili v kolekte v piatok po Popolcovej strede: „Aby vonkajšie úkony kajúcnosti vychádzali z úprimného srdca.“ V úprimnom srdci je zladená láska ku krížu cez pôstne predsavzatie či iné skutky s vonkajšími prejavmi. V konkrétnom živote to znamená, že síce môže byť pre niekoho ťažké zrieknuť sa mäsa, kávy, pozerania TV,... ale o koľko potrebnejšie by bolo vľúdne slovo voči osobe vedľa mňa alebo spoločné zapojenie sa do iniciatív vo farnosti, alebo v diecéze. Napr. aktívne sa zapojiť do liturgie, krížovej cesty, rôznej dobrovoľníckej činnosti...

V ostatnom čase sa stala dosť populárnou napr. Extrémna krížová cesta. Vyžaduje veľa fyzickej i vnútornej sily. Účasť na nej priláka i tých, ktorí nenavštevujú bohoslužby. Môže to byť však

príležitosť pre ich oslovenie na cestu k Bohu. To je v Božích rukách. Nebolo by však celkom správne, ak by sa jej veriaci človek zúčastnil len preto, aby niečo dokázal výlučne sebe.

Ak hovoríme o jednom Božom ľuďe diecézy, aké by bolo krásne, keby Extrémna krížová cesta motivovala jej účastníkov k prekonaniu určitej ľahostajnosti voči daniu v diecéze a priviedla ich k aktívnemu zapojeniu sa do všetkého, čoho ovocím bude spoločné dobro diecézy. Každý nech posúdi sám: čo je „extrémne“ náročnejšie – zúčastniť sa Extrémnej krížovej cesty alebo hľadať spôsoby, ako sa osobne a aktívne zapojiť do výziev, ktoré budú na osoh celej diecézy?

Položená otázka nemá za cieľ odhovoriť niekoho od účasti na Extrémnej krížovej ceste alebo na podobných podujatiach. Položená otázka hľadá zosúladenie oboch pozvaní podľa biblického vyjadrenia, ako sa jedného zúčastniť a druhé nezanedbať: „Toto bolo treba robiť, a tamto nezanedbávať“ (Mt 23, 23).

Ježišova láska k človekovi, ktorú dokázal svojím utrpením a smrťou na kríži, je hlavným povzbudením pre každého z nás vedieť prijať aj druhé pozvanie – pozvanie aktívne sa podieľať na spoločnom dobre diecézy, a to aj napriek mnohým zraneniam a sklamaniam... Zvoliť si aj túto ponuku sa podarí len s pomocou Božej milosti, ktorá rozducha v človekovi potrebný oheň lásky, podľa slov Hymnu na lásku sv. apoštola Pavla: „Keby som

hovoril ľudskými jazykmi aj anjelskými, a lásky by som nemal, bol by som ako cvendžiaci kov a zuniaci cimbal. A keby som mal dar prorocstva a poznal všetky tajomstvá a všetku vedu a keby som mal takú silnú vieru, že by som vrchy prenášal, a lásky by som nemal, ničím by som nebol. A keby som rozdal celý svoj majetok ako almužnu a keby som obetoval svoje telo, aby som bol slávny, a lásky by som nemal, nič by mi to neosožilo. Láska je trpezlivá, láska je dobrotivá; nezávidí, nevypína sa, nevystatuje sa, nie je nehanebná, nie je sebecká, nerozčuľuje sa, nemyslí na zlé, neteší sa z nepravosti, ale raduje sa z pravdy. Všetko znáša, všetko verí, všetko dúfa, všetko vydrží. Láska nikdy nezanikne“ (1Kor 13, 1-8).

Silou lásky si volíme život, ktorý nezničí ani smrť a udržiava Boží ľud, aj Boží ľud diecézy, v jednote.

Na úmysel Svätého Otca

Otče náš..., Zdravas, Mária,..., Sláva Otcu...

Pane Ježišu Kriste, vypočuj Svätého Otca M., svojho námestníka, aby dosiahol všetko, o čo prosí v tvojom mene od nebeského Otca. Lebo ty žiješ a kraľuješ na veky vekov. Amen.

Modlitba za diecézu a za otca biskupa

Trojediný Bože, tvoj ľud zverený do pastierskej starostlivosti nášho diecézneho biskupa Stanislava, pokorne ťa prosí, posilňuj ho, aby nás skrze evanjelium a Eucharistiu zhromažďoval v Duchu Svätom ako partikulárnu Cirkev za požehnanej spolupráce duchovenstva, aby sme všetci vytvárali jednu, svätú, katolícku a apoštolskú Kristovu Cirkev.

Bože, na orodovanie nášho patróna sv. Jána Nepomuckého ťa prosíme, udeľ nám milosť, aby sme skrze tvoje nesmierne milosrdenstvo dosiahli dary, o ktoré ťa vrúcne prosíme.

Dobrotivý Otče, ako Preblahoslavená Panna Mária bedlila nad pozemským životom tvojho Syna, tak sme i my v našej diecéze pociťovali jej mocnú ochranu. Na jej príhovor i naďalej daj nám tešiť sa stálemu zdraviu tela a duše, ochraňuj nás v ťažkostiach tohto života a prived' nás do večnej radosti. O to ťa prosíme skrze Krista, nášho Pána. Amen.